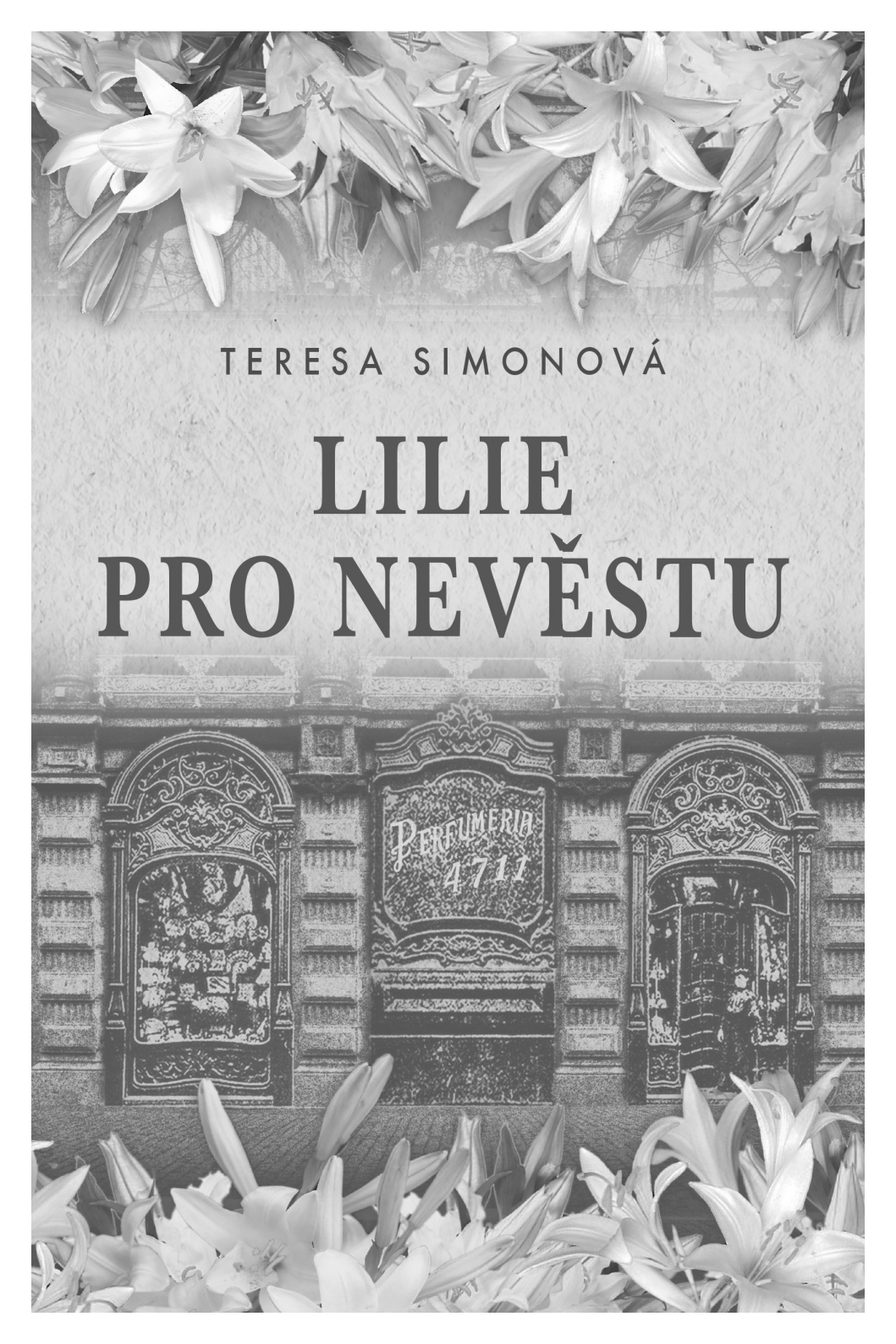

TERESA SIMONOVÁ

LILIE PRO NEVĚSTU

TERESA SIMONOVÁ

LILIE PRO NEVĚSTU

Pro Babsi

Má vůně připomíná jarní ráno v Itálii.
Mísí se do ní déšť, pomeranče, grapefruity, citróny,
bergamot, cedrát, limetka, květy
a byliny mé vlasti. Osvěžuje mě a posiluje
smysly a fantazii.

– *Giovanni Maria Farina (Kolín nad Rýnem, kolem roku 1714)* –

Nemůžeš padnout hlouběji než do dlaně Boží.

– *Arno Pötzsch (1900–1956)* –

Original title: DIE LILIENBRAUT by Teresa Simon
© 2020 by Wilhelm Heyne Verlag
a division of Penguin Random House Verlagsgruppe GmbH,
München, Germany.
Translation © Tomáš Kurka, 2021
Copyright © for Czech edition Pavel Dobrovský – BETA s.r.o., 2021
All rights reserved. (Všechna práva vyhrazena.)

ISBN 978-80-7593-311-9

PROLOG

Tyto řádky píšu Tobě, milovaný poklade. Vložila jsem je do svého deníku, abys později pochopil, proč se to všechno muselo stát. Prosím, neděs se a především si nedávej vinu.

Jsi dárkem, který mám snad od samého Boha. A přitom by ses nikdy nenarodil, pokud bychom se řídili pradávnými zákazy zasmušilých biblických soudeů.

Zakazovali lásku.

Zakazovali lidskou přirozenost.

Jejich zákazy jsme však porušili, protože jsme je museli porušit.

V jiné době snad najdeme pochopení. . .

Odvazu Tě odsud pryč, abys mohl vyrůstat v bezpečí. U člověka, který mě naučil mnoha věcem. Ví, jaké to je být otcem. Miluje Tě z celého srdce jako vlastní dítě. A je natolik velkorysý, že nám oběma poskytne své jméno.

Dokáže čas vyhojit všechny rány? Podle lidového rčení ano, ale já cítím, že ve mně zůstane hluboká jizva už navždy. Tvého skutečného otce budu milovat až do konce svých dnů. Navždy nás spojilo pouto lásky, nebezpečí, které jsme museli společně překonat, i hořká bolest, když jsem ho ztratila navždy. Bylo mi, jako bych zemřela. Určitě bych tehdy zahynula, kdybich Tě neucítila v sobě jako slabé třepotání.

Musela jsem se vzhopit, abych Tě darovala život. Pokaždé, když se na Tebe podívám nebo se Tě dotknu, vím, že jsem se nemohla rozhodnout jinak. Jednoduché to však není. Jsi totiž jeho přesným obrazem. Někdy se

na Tebe zadívám a je to jako úder, protože se mi zase všechno vrací. Mé touhy i obavy, znovu prožívám ony drásavé poslední měsíce mezi nadějí a zoufalstvím.

Modlím se, abys nikdy nemusel prožívat to, co nás všechny málem zničilo – Tvého strýce, Tvou babičku, mou nejlepší přítelkyni, která se nemohla stát tvou kmotrou, i mě, Tvou matku. Otec Ti vzala válka přesně ve chvíli, kdy byl odhodlán se k nám přiznat. Nenávídím nesmyslné zabíjení, stálo už příliš mnoho životů.

Ale nyní jsme již ty nejhorší časy překonali. Je mír a já doufám v nový začátek za hranicemi. Toužím po tom, abys v této zemi vyrostl v šťastného člověka. Pomůže ti v tom naše nové jméno. Mé záznamy ti jednoho dne ukážou, že v zemi Tvé matky nežili jenom fanatici a mlčící většina, ale i lidé, kteří se nelidskému režimu postavili odvázně na odpor.

Toto dědictví dríná i v Tobě, vím to a jsem tomu ráda. Všechno se dozvíš, až budeš dost velký na to, abys to pochopil. Do té doby zůstane deník na bezpečném místě.

Bůh Tě opatruj.

Církev sice tvrdí něco jiného, ale já vím, že děti jako Ty Bůh ochraňuje ještě pečlivěji než ostatní. Ať jsi šťastný a vyrosteš v odvážného člověka, jako byli oba Tvoji otcové.

Kolín, jaro 1945

KOLÍN NAD RÝNEM, KVĚTEN 2019

Za chvíli začnou chodit.

Liv tlouklo srdce až v krku. Venku sice panoval nádherně teplý den pozdního jara, ale přesto měla ruce studené jako led. Takhle rozrušená snad nikdy nebyla. Možná to nebyl nejlepší nápad začít zrovna takhle ještě před oficiálním otevřením!

Ale už na tom nemohla nic změnit.

Všechny lístky byly prodány a zákaznice chtěly za svých čtyřicet eur něco zažít. Zaplatily si seminář o vůních a čekaly, co jim Liv předvede. Na kolínskou čtvrť Ehrenfeld to nebylo málo peněz. Někteří lidé by možná řekli, že otevřít si parfumerii zrovna tady byl jen další z jejích přihlouplých úletů. Venloská ulice byla spíše městskou výpadovkou a rozhodně se ničím nepodobala noblesním nákupním bulvárům. Kdo by tady hledal obchod nazvaný *Božská vůně*?

Jenže Liv to tady měla ráda. Mísily se zde nejružnější kultury, pokojně vedle sebe žili vyznavači moderního životního stylu s ošuntělými santusáky, včerejšek se pokojně potkával se zítřkem, dobře situovaní se kamarádili s chudšími. Čtvrť byla hlučná, pestrá, poněkud špinavá, ale hlavně nesmírně živá. V porovnání s Ehrenfeldem působilo centrum

Maastrichtu, kde dříve žila, jako muzeální exponát. Sice se jí po nizozemské vlasti občas stýskalo, ale rozhodně zatím nelitovala toho, že se odvážně rozhodla přeměnit své hobby ve skutečnou práci a začít znovu a na úplně jiném místě.

Přesněji řečeno, stejně neměla na výběr.

Teta Wimmi jí odkázala dost slušnou částku, ale v závěti si vymínila, že se Liv musí odstěhovat do Kolína, konkrétně do Ehrenfeldu. Podmínka byla sice trochu zvláštní, ale nepřilíš svazující, protože Liv stejně chtěla z Maastrichtu odejít. Bez nečekané finanční injekce by však svůj sen nikdy neuskutečnila. Konečně mohla opustit byt, který byl pro ni a Thijse po Hendrikově překotném odchodu příliš velký a především příliš drahý. Zbavila se i hospůdek, kam často chodila s přáteli, dokud se neohlásil malý. Nestýskalo se jí ani po práci bioložky ve středně velké farmaceutické firmě. Jednotvárná profese ji stejně už dávno přestala bavit. Hlavně se ale nebude muset dívat na radnici, na jejíž úřední desce již visely ohlášky. Ovšem pak vzal nevěrný snoubenec na poslední chvíli nohy na ramena...

Jak se s tím asi jednou smíří její malý syn?

Někdy si přála, aby jí Thijs pověděl, jak se cítí, ale na to jeho slovní zásoba ještě zdaleka nestačila. Takže ho jen láskyplně pozorovala a doufala, že je s novým životem spokojený. Zdálo se, že opravdu je. Ve svých dvou a půl letech byl usměvavým dítětem. Nestyděl se před cizími lidmi a nadšeně se hnal ke všemu, co mělo čtyři nohy, chlupatý ocas a vlhký čumák. Na rozdíl od mnoha svých vrstevníků nebyl ani moc vybíravý v jídle. Tedy až na brokolici, které ve své řeči říkal koko a upřímně si ji hnusil. Se spaním nedělal velké cavyky a většinou usnul dřív, než Liv dozpívala první ukolébavku.

Ale občas nastaly také jiné chvíle.

Například někdy, zejména když byl unavený, naklonil hlavičku na stranu a zeptal se: „Ta?“ Říkal to tak dojemným tónem, že Liv musela zatnout zuby, aby se okamžitě nerozplakala. Thijs na otce nezapomněl a zřejmě nechápal, proč tak najednou zmizel z jejich společného života.

Upřímně řečeno ani Liv to dodnes nepochopila...

Zaplašila vzpomínky a vrátila se do přítomnosti.

Přílišné hloubání nad minulostí by ji rozesmutnilo, a to dnes rozhodně nemohla potřebovat. Raději ještě jednou prošla obchod s rozestavenými stoly a skládacími židlemi a zkontrolovala, jestli je všechno na svém místě: jednadvacet hnědých skleněných flakonků s přísadami. Lístky s vytištěnými popisky. Malé nádobky, v nichž si zákaznice můžou vytvořit vlastní parfém a vzít si ho domů. Úzké proužky sloužící ke zkoušení vůní. A samozřejmě jmenovky, ty byly nesmírně důležité! Jakmile lidé znají svá křestní jména, atmosféra se okamžitě uvolní. Liv alespoň doufala, že to tak bude.

Snad všechno proběhne hladce.

Nemohla dopředu odhadnout, jak seminář dopadne. Vůně si totiž někdy žijí vlastním životem. Dokážou způsobit úporné návaly migrény, křeče nebo přimět člověka k emocionálně vypjaté životní zpovědi. Ano, tohle všechno už zažila. Mimořádně nebezpečné byly vzpomínky vyvolané jednou určitou vůní. Proto měla Liv připravené dvě skleněné nádoby s čerstvě upraženými kávovými zrnky. Účastnice je mohly rozkousnout, pokud by cítily, že je začínají ovládat nežádoucí pocity a vjemy.

Pár seminářů už měla za sebou. Někdy převládla nadšená a otevřená nálada, jindy se našlo pár skeptiků, nebo dokonce

rýpalů, kteří dokázali otrávit všechny ostatní. Liv většinou už po několika minutách odhadla, jestli má před sebou skvělé, nebo naopak složité odpoledne. Dost často se jí povedlo prolomit ledy pár vtipy, zábavnými historkami z dějin voňavkářství nebo zajímavými tipy na ozvláštnění parfémových směsí. Ale zažila už setkání, která od začátku do konce nestála za nic. Pokaždé byly nejhorší nerozhodné dámy, které tak dlouho mísily přísady, až všechno zkazily, protože zapomněly na pravidla a zásady, které jim Liv vysvětlovala na začátku. Přesto nikdy nesměla dát najevo rozladění, i kdyby své zákaznice nejraději roztrhla. Neustále musela být nad věcí a usmívat se, aby dámy nerozčilila.

A navíc vedla semináře v němčině!

Otec sice tvrdil, že je dokonale dvojjazyčná, ale Liv v posledních letech svou druhou mateřštinu dost zanedbávala. V nizozemštině se vyjadřovala snáze, v nizozemštině se jí zdály sny, počítala v ní i nadávala. V Kolíně se musela soustředit, aby bezděky neodpovídala na otázky nizozemsky.

Podívala se na hodinky.

Ještě pár minut a bude muset odemknout. A pak už budou dvě hodiny míchat parfémy. Jestlipak to Thijs tak dlouho nahoře v druhém patře u paní Esserové vydrží?

Liv byla staré paní velmi vděčná, že malého pohlídá. Od pondělí chodil do školky sv. Josefa a podle všeho se mu tam velmi líbilo. Liv trochu vadilo, že zařízení bylo spravováno katolickou církví, kterou si bezděky spojovala s příliš přísným pořádkem a povinnými modlitbami. Ale na druhou stranu byla školka za rohem, vypadala velmi slušně a nebyla drahá. A Hanne Niedecková, milá mladá vychovatelka Thijsovy skupiny, se matce i synkovi zalíbila na první pohled.

Z myšlenek ji vytrhlo netrpělivé zaklepání na výlohu. Spěchala otevřít. Dovnitř proudily účastnice semináře mezi třicítkou a šedesátkou. To bylo obvyklé věkové složení. Liv překvapilo, že se mezi nimi nacházel i mladý muž s tmavými vlasy po ramena svázanými čelenkou. Zkoumavě se rozhlédl a pak se usmál.

„Slušný krámek,“ prohodil uznale. „Do naší čtvrti se skvěle hodí.“

Liv přejela pohledem pult, police a zastavila se u lamp poskytujících nepřímé osvětlení. Vypadaly jednoduše, ale byly dost drahé, protože celý prostor osvětlovaly pečlivě propočítaným světlem tak, aby vypadal co nejlépe. Tmavá dřevěná podlaha vytvářela zklidňující protipól skleněným prvkům a pestrobarevným ingrediencím. Asi by nepoužila slovo slušný, ale jestli toto přídavné jméno mělo znamenat, že se mu uvnitř líbilo, tak proč ne.

Nebo to snad mělo vyznít posměšně?

Na okamžik znejistěla, ale vzápětí ji uklidnil mužův přátelský a upřímný úsměv.

„Míním to vážně,“ prohlásil. „Nevypadá to u vás jako v anonymních parfumeriích, které patří velkým řetězcům. Ale na druhou stranu nejste ani moc alternativní a nenabízíte toaletní vody s vůní bahna nebo sena, přičemž zrovna proti senu nic nemám. Ale asi víte, jak to myslím.“

Liv přikývla a pro jistotu ho usadila na opačný konec stolu, aby jí neustále nemluvil do přednášky. Dělala to tak po každé, když jí někdo hned od začátku připadal až moc upovídaný. Většinou tato preventivní metoda fungovala.

Dnes bohužel ne.

Ještě ani pořádně nezačala a už přišla první otázka.

„Chtěl bych se zeptat na parfémové oleje. Existují varianty určené jenom pro muže?“

Dámy se usmály.

„Ke každé vůni si vytváříme velmi osobní vztah,“ vysvětlovala Liv diplomaticky. „Někdo určité aroma miluje, druhému přijde hrozné. Možná proto, že s ním má podvědomě spojené nepříjemné zážitky. Z čistě biologického hlediska vnímají muži vůně jinak než ženy, ale to neznamená, že by měli lepší čich, spíše naopak. Ženský čichový bulbus, což je část mozku vnímající vůně, obsahuje 16,2 miliónu buněk, zatímco mužský v průměru jen 9,2 miliónu.“ Usmála se. „Jak vidíte, muži a ženy se v některých ohledech zásadně liší.“

Teď se zasmáli všichni.

„To jste mi ale neodpověděla,“ zamračil se muž. Se svou členkou vůbec nezapadal do společnosti spíše uměřeně působících žen. No, alespoň že neměl samurajský cop, který v poslední době nosilo stále více mladých mužů. Asi netušili, jak moc jim nesluší.

„Máte pravdu. Ale odpověď na vaši otázku vlastně neexistuje. Zkuste pátrat mezi vůněmi a možná najdete něco přímo pro sebe. A nyní mám pro vás návrh.“ Ukázala na svou jmenovku přilepenou na tričku. „Já se jmenuju Liv, pocházím z Maastrichtu a mám docela jemný nos, jestli se můžu pochlubit. Ráda bych vás dnes provedla světem vůní. A co vlastně navrhuju? Abychom si tykali, myslím, že nám pak všechno půjde líp.“

Všichni souhlasili, napsali na jmenovky svá jména a přilepili si je na oblečení. Hned se cítili uvolněněji.

„Mohla bych vám teď několik hodin vyprávět o čichu a vůních,“ pokračovala Liv. „Je to už mnoho let moje nejob-

líbenější téma. Ale pokusím se soustředit jenom na to nejpodstatnější. Nejsme tady přece kvůli vědecké přednášce, ale proto, abyste měli možnost vyrobit si svou vlastní vůni.“

Všichni přikývli.

„Ale přesto se neobejdeme bez trochy teorie. Při každém nádechu se do naší mozkové limbické soustavy přenesou obrovské množství informací. Velkou roli přitom pochopitelně hraje nos. Vůně a pachy nejprve vnímáme prostřednictvím řasinek. Na jednu buňku čichové sliznice jich připadá šest nebo osm. Čichové buňky se nacházejí vpravo a vlevo v nosní dutině, přibližně ve výšce očí. Jedná se o jediné místo organismu, v němž centrální nervová soustava přichází do kontaktu s vnějším světem. Pokud molekula vůně narazí na bílkovinné receptory vyskytující se na řasinkách, vznikne elektrický impulz, který je následně odeslán do mozku.“

Rozhlédla se kolem stolu. „Nenudím vás zatím?“

Účastnice i muž s členkou zavrtěli hlavami.

„Dobře, tak pokračujme. V mozku se tyto informace změň na čichový vjem. Podle vnímavosti, ale i cviku dokáže člověk rozlišovat čtyři tisíce až deset tisíc vůní. Neurální spoje vedoucí k paměťovému centru jsou silnější než spoje mířící do řečového centra, proto má člověk potíže s popisem vůní, ale okamžitě ví, jestli v něm vyvolávají kladné nebo záporné vzpomínky...“

„To je pravda!“ vykřikla dáma se jmenovkou Helga na svetříku. „U mě je to heřmánkový čaj. Musela jsem ho v dětství pít vždycky, když jsem byla nemocná. Dneska stačí, když ho ucítím z dálky a...“

Nemusela větu dokončit, protože její gesto mluvilo za všechno.

„Heřmánkové květy dnes mezi přísadami určitě nemáme,“ uklidnila ji Liv. „Ale svým příkladem jsi přesně vystihla, co jsem měla na mysli. Jak jste právě slyšeli, vnímání vůní je velmi subjektivní, závislé na osobních zkušenostech, a proto velmi individuální. Všichni si to uvědomíte za chvíli, až se pustíme do míchání parfémů.“

Mírně znuděné tváře účastnic semináře jí napověděly, že by měla s teoretickou částí pomalu končit.

„Už jen jedna věc,“ usmála se. „Čich je z hlediska vývoje organismu podstatně starší než sluch nebo zrak. Soudíme tak z jeho těsného napojení na limbický systém v mozku. Proto působí na podvědomí bezprostředněji než ostatní smyslové vjemy a lze ho daleko méně řídit nebo kontrolovat. Vůně nás ovlivňují, aniž bychom se proti nim mohli bránit...“

„Nemůžu tě ani cítit,“ ozvala se Dorle s bujnou trvalou. „To se přece říká!“

„Správně,“ potvrdila Liv. „Vnímání vůní se děje během zlomku sekundy. A mimochodem, čich má velký vliv na zachování lidského rodu. Vybírá nám totiž už jaksi dopředu vhodné partnery.“

„Někdy to ovšem nefunguje,“ povzdychla si Carmen. „Jinak bych si nikdy nemohla vzít Haja s jeho věčně zpocenýma nohama!“

Všichni se rozesmáli a každá z dam přispěla nějakou více či méně vtipnou historkou. Jen Jan s členkou mlčel.

Liv se začala věnovat obsahu hnědých skleněných flakonů. Vysvětlovala, k čemu se hodí bergamot, citrón, pomeranč, grapefruit, vanilka, zelený čaj, santálové dřevo nebo květy, prostě všechno, co může být základem parfému. Poté přišly na řadu tak zvaní „rušitelé“, což jsou esence jako na-

příklad éterický olej petitgrain, levandule, rozmarýn, růžový pepř, bazalka, zázvor, různé ovoce a koření.

„Nyní se dostaneme k tomu nejzajímavějšímu,“ slíbila Liv. „Vytvoříte si základ své nové vůně. Pipetou naplňte flakonky do dvou třetin. Doporučovala bych, abyste použili nanejvýš čtyři ingredience. Nejprve namočte malé proužky do přísad, přivoňte a teprve pak se rozhodněte, jestli je použijete. Jakmile budete mít hotovo, můžete mě zavolat a poradíme se, jestli je to opravdu ono. Pokud by se vám stalo, že vám bude některá vůně nepříjemná, rozkousněte dvě zrnka kávy a tím ji zneutralizujete.“

Dámy se horlivě pustily do díla.

Některé se radily se sousedkami, jiné míchaly přísady soustředěně a mlčky. Postupně volaly Liv k sobě a napjatě poslouchaly její rady, komentáře a návrhy na vylepšení parfému. Jen Jan se zatím nehlásil a zamyšleně pozoroval svůj flakon.

„Všechno v pořádku?“ zeptala se a přistoupila k němu.

Pokrčil rameny.

„Vlastně jo. Jen mi v tom něco chybí.“ Nechal ji přičichnout. „Jenže nevím co? I když, už to možná mám!“

„Dřevo!“ řekli oba ve stejném okamžiku.

„Teď to bude skvělé,“ usmála se a odběhla, aby se chvíli věnovala „rušitelům“.

„Pracujte s nimi jen po kapkách. Myslete pořád na to, že čím méně, tím lépe! Použijte nanejvýš tři rušitele, často stačí jen dva. Když totiž vůni narušíte příliš, tak už ji nic nezachrání.“

„A co když se to stane?“ zeptala se Thea s brýlemi bez obrouček.

„Vylít.“

Opět odpověděli Liv a Jan najednou.

Bezděky si ho prohlédla pozorněji.

Hnědé oči, již dlouho nestříhané tmavé vlasy barvy vlhké hlíny, rovný a téměř aristokratický nos, výrazná brada prozrazující rozhodnou povahu a smyslné rty. Odhadem mu mohlo být něco málo přes třicet, což by znamenalo, že byl trochu mladší než Liv.

Čím se asi živí?

Každopádně něčím, co mu dávalo dost času na to, aby v pátek odpoledne zašel na kurz, kam kromě něj přišly hlavně ženy v domácnosti a důchodkyně.

Cit pro vůně určitě měl. Když o něco později Liv přivoněla k jeho hotové kreaci, udělala na ni velký dojem.

„Svěží, s jemnými tóny dřeva a stopami zeleného čaje. Přidal jsi tam tak akorát petitgrainu a růžového pepře. Být tebou, tak už to nechám, jak to je.“

„Myslíš?“ Lehce nakrčil nos. „Vlastně ještě nejsem úplně spokojený...“

„Klidně můžeš. Na první pokus se ti to opravdu povedlo,“ přesvědčovala ho.

Ne všechny účastnice kurzu měly tak šťastnou ruku.

Některé varianty byly na Livin vkus příliš květové, jiné měly moc hořký podtón. Snažila se dámám poradit, jak své parfémů vylepšit. Ale u Dorle to už nešlo. Přimíchala do své směsi o dvě kapky levandulového oleje víc, než bylo záhodno, a vzniklo něco, co zapáchalo jako ta nejlevnější politura na nábytek. Dorle se tvářila tak zklamaně, že jí Liv na závěr věnovala poukaz na další kurz nebo nákup vůní. Třeba to dopadne lépe.

Když všichni odešli, pustila se do úklidu a v duchu hodnotila uplynulé odpoledne. Na všech bylo vidět, že se jim kurz líbil. Určitě ji doporučí mezi známými a přáteli. Dvě třetiny dam dokonce tvrdily, že se určitě brzy přihlásí znovu a vezmou s sebou dcery, matky nebo kamarádky.

Snad se obchody rozhýbou.

Musí, protože Liviny finanční rezervy se i přes získané dědictví v poslední době povážlivě zmenšily. Nájem za přízemní byt nedaleko obchodu v klidné Körnerově ulici nebyl naštěstí vysoký, a Liv dokonce získala za příznivou cenu garážové stání v o něco větším sousedním domě. Kvůli Thijsovi by si však přála bydlet někde, kde by bylo více zeleně. Naštěstí k bytu patřila malá terasa, obrácená do klidného dvora. Až ji doplní několika květináči, lehátkem a malým nafukovacím bazénkem, tak tam léto určitě docela dobře přečkají.

Náhle se jí zastesklo po Thijsovi. Naposledy pohledem zkontrolovala, jestli je v obchodě všechno v pořádku, zamkla a šla.

Venku už bylo téměř letní teplo. Venloská silnice ji přivítala pestrá směs vůní. Od kebabu až k orientálnímu aromatu skořice se všechno slévalo do divokých čichových vjemů. Náhle si uvědomila, jak je hladová. Vařit neměla chuť. Rozhodla se, že vyzvedne malého a ponoří se s ním do vzrušujícího nového světa, který se stal jejich novým domovem.

„Byl hrozně hodný.“ Šedivé lokny paní Esserové se při řeči kývaly do rytmu. Předala Thijse matce a dodala: „Dlouho spal, vypil jablečnou šťávu a hrál si s prasátkem.“

„Lůžový!“ prohlásil Thijs a přitiskl k sobě již dost opotřebovaného plyšáka.

„Prasátko s ním musí všude,“ vysvětlovala Liv. „Do postele, do vany, na cesty, prostě všude. Kdyby zapomněl růžového čuníka, nebyla by s ním řeč.“

„Je mi to jasné,“ usmála se paní Esserová. „Ráda vám Thijse zase pohlídám. Prostě se zastavte, kdykoliv budete potřebovat. S tím malým mám pocit, že mládnou. Mám ho moc ráda.“

„Jsem vám opravdu vděčná,“ poděkovala Liv a podala sousedce flakon s parfémem, který stačila ještě v poledne připravit. „Myslím, že se vám bude líbit, ale kdyby ne, stačí říct a donesu jiný.“

Paní Esserová si kápala na zápěstí, přivoněla a zatvářila se uchváceně.

„Naprosto skvělá vůně! Miluju parfémy. Mimochodem, oteď jsem pro vás Betty, bude to tak jednodušší.“

„A já jsem Liv, moc mě těší, Betty! A teď už pojď ke mně, ty malý uličníku. Půjdem se projít.“

Posadila Thijse i s čuníkem do modrých golfek a vyrazila ven. Hladu se obávat nemusela. V místní čtvrti střídala jedna restaurace druhou – mexické, italské, indické, turecké, veganské, všechny lákaly k posezení, takže se nemohla rozhodnout. Nakonec skončila v Madame Tartine, malé kavárně s francouzskými specialitami. Liv si objednala domácí limonádu, pro Thijse tvarohový koláč s malinami a pro sebe ořechový chléb zapečený s kozím sýrem. Chutnal skvostně.

Náhle vycítila, že ji někdo sleduje.

„Správná volba,“ prohodil Jan sedící sám u stolku v zadní části protáhlé místnosti. Vlasy si mezitím gumičkou stáhl dozadu a vypadal díky tomu starší a serióznější. „Když mám volno, tak sem rád zajdu. To je tvůj syn?“ zeptal se s pohledem upřeným na Thijse.

Liv přikývla. „Třicet jedna a půl měsíce a je to moje sluníčko. Pokud si teda zrovna nepostaví hlavu, to je s ním pak těžká řeč.“

Thijs vstal a rozběhl se k Janovi. „Thijs,“ řekl a ukázal prstem nejdříve na sebe a pak na prasátko: „Čuník.“ Poté zvažněl a zatvářil se tázavě. „A ty?“

„Jmenuju se Jan. Těší mě, že vás oba poznávám. S tvou mamkou jsem se seznámil už na semináři o vůních. Moc se mi to líbilo.“ Usmál se. „Bohužel musím do práce, ale myslím, že se my tři, vlastně samozřejmě my čtyři, určitě zase někdy uvidíme.“

Liv se líbilo, že s Thijsem kamarádsky mluvil, ale nedotkl se ho. Neměla ráda lidi, kteří na děti hned sahali, jako by se to rozumělo samo sebou.

Na odchodu položil vedle Livina talíře vizitku.

DELIRIUM stálo na ní. *Trochu jiné jídlo.*

„Kdybys měla chuť vyzkoušet něco jiného,“ řekl. „Ale určitě zavolej předem. Míváme docela plno.“ Sklonil se k Thijsovi, který ho tahal za kalhoty. „Zatím se měj, mladíku!“

„Čau,“ rozloučil se Thijs a pro jistotu dodal: „Vaarwel!“

„Je to rodilý Holanďan,“ vysvětlila Liv. „Kolíňanem se teprve stane.“

Zpátky šli kolem kostela sv. Josefa. Zřejmě právě skončila mše, protože ven vycházel zástup převážně starších žen. Jedna z nich, vysoká, hubená a s bílými vlasy, se zastavila jako zasažená bleskem a zírala na Liv.

„Nellie?“ hlesla nejistě a přidržela se za paži kulaťoucké paní vedle sebe. Možná měla strach, že upadne.

„Nejsem Nellie,“ namítla Liv přátelsky. „S někým jste si mě spletla.“

„Ale vypadáš úplně jako ona, vlasy do zrzava, stejné oči, nos, ústa, dokonce i ty pihy...“ koktala žena.

„Je mi líto,“ řekla Liv. „Ale asi vám nepomůžu.“

„Uklidni se, Lilo,“ prosila průvodkyně starší paní. K oranžovo-růžové čelence si vzala tyrkysovou blůzu a oranžové náušnice z umělé hmoty, takže vypadala trochu jako postava z muzikálu Mamma Mia!. „Mysli na svoje srdce! Vždyť jsi slyšela, co ti ta mladá dáma říká. Zřejmě sis ji s někým spletla. To se stává, když člověku už není pětadvacet. Pojďme domů. Uvařím ti čaj...“

Opatrně odváděla přítelkyni pryč.

Liv se s golfkami vydala opačným směrem. Po pár krocích se však zastavila a ohlédla. Bělovlasá dáma i její přítelkyně se zálibou v pestrých barvách už byly pryč, pravděpodobně zalyšly do vedlejší ulice.

Liv o zvláštním setkání přemýšlela celý den a nedařilo se jí zapomenout ani poté, co Thijse vykoupala, pomohla mu do pyžama a uložila do postele. Vyloudil na ní pohádku, takže mu přečetla jednu z knížky, kterou už znal nazpaměť tak dokonale, že by mohl příběh převyprávět sám.

Po několika větách ale zavřel oči a usnul.

Liv si nalila sklenku vína a posadila se na terasu. Někde nedaleko se ozývalo vzteklé prskání, kočky zřejmě bojovaly o své území.

Ale vypadáš úplně jako ona, vlasy do zrzava, stejné oči, nos, ústa, dokonce i ty pihy...

Mimoděk se dotkla nosu.

Stará paní zněla velmi přesvědčivě. A taky dost překvapeně, nebo možná dokonce vyděšeně. Jako by potkala ducha.

Nesmysl, řekla si nakonec Liv. Rozhodně jako duch nevy-

padám. Možná někdy trochu jako strašidlo, ale jen po ránu.

Telefon tiše zabzučel.

V pořádku jsem přistál v Hanoji, napsal otec do WhatsAppu. Dobrodružství začíná! Zdravím a líbám tebe i Thijse. Táta.

Bezděky se usmála.

Otec byl celý život spíše opatrný, jak v práci, tak v zacházení s penězi, i přání a nároky míval spíše skromné. A teď, když mu bylo čtyřiasedmdesát, se najednou vydal na cestu po jihovýchodní Asii! Liv mu trochu vzrušujících zážitků ze srdce přála.

Ale pokud by měla být upřímná, už teď jí chyběl. Při novém začátku v cizím městě by byla klidnější, kdyby byl jen hodinu a půl jízdy odsud, v Maastrichtu, a ne tisícovky kilometrů daleko někde v Asii.

Vstala, odnesla sklenku do kuchyně, zavřela dveře na terasu a zašla do koupelny.

Nemohla usnout, a když ji konečně přemohla únava, zdálo se jí o vonících květech, které na ni pršely shůry a celou ji zasypaly.